

Opnieuw een klapmuts *Cystophora cristata* Erxleben, 1777 en een lederschildpad *Dermochelys coriacea* (Linnaeus, 1758) aan onze kust

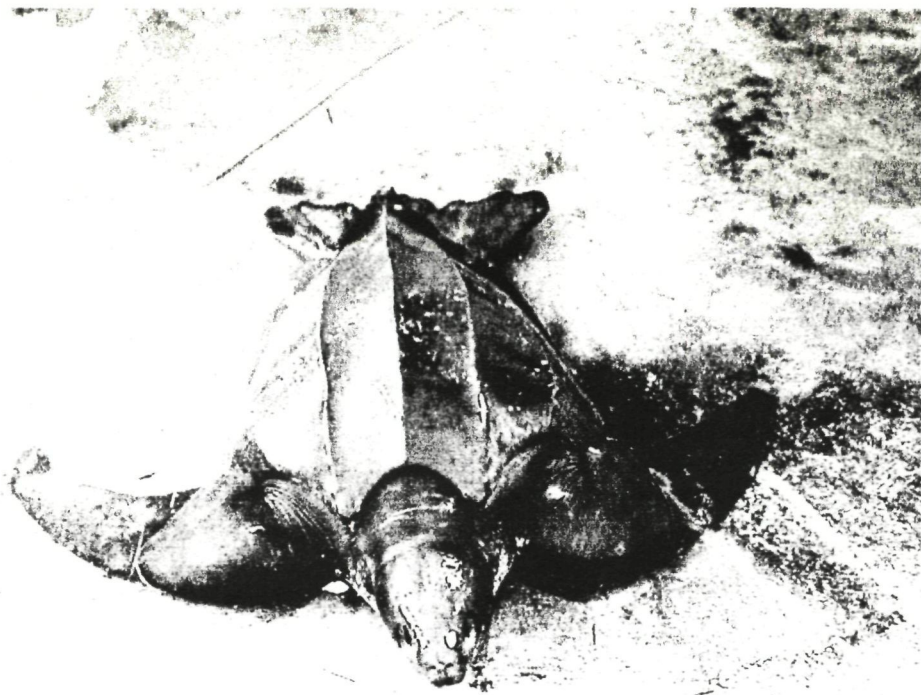
Jan Haelters & Francis Kerckhof

In het najaar van 2000 werden aan onze kust twee strandingen van opmerkelijke dieren gesignaleerd.

Op 7 november 2000 in de (zeer) vroege ochtend werd een levende klapmuts *Cystophora cristata* aangetroffen op het strand van Knokke-Heist. Het dier, een jong vrouwtje 47 kg werd opgehaald door National Sea Life, en naar het opvangcentrum te Blankenberge overgebracht. Ondanks de goede zorgen is het daar rond de middag van dezelfde dag gestorven. Het dier werd geautopsieerd door Dr. T. Jauniaux van de universiteit van Luik, in samenwerking met de biologe van National Sea Life. De doodsoorzaak was vermoedelijk een longontsteking (Jauniaux & Coignoul, 2001). Dit was de derde waarneming van een klapmuts in ons land. Eerdere meldingen van klapmutsen waren er in maart 1987 (Kruythoof, 1987) en in oktober 1999 (Haelters & Kerckhof, 2000).

Mariakerke (Oostende) was in de late namiddag van 19 december 2000 het toneel van de stranding van een stervende lederschildpad *Dermochelys coriacea*. Het dier werd al een tijdje door wandelaars, die hun ogen niet konden geloven, in de branding geobserveerd. Het stervende dier werd door de brandweer verder op het strand getrokken. Door tussenkomst van de Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee, de Civiele Bescherming en National Sea Life, werd het overgebracht naar het opvangcentrum te Blankenberge, waar het kort voor middernacht zijn laatste adem uitblies. Het betrof een mannetje van 194 cm lengte en een gewicht van 370 kg (zie foto). De spanwijdte van de voorpoten bedroeg maar liefst 2,4 meter. Uit de autopsie bleek dat het dier vermoedelijk enkele dagen eerder dodelijk verwond werd door een scheepsschroef. De ventrale zijde van het dier vertoonde een aantal parallelle verwondingen. Van het spectaculaire dier werd een afgietsel gemaakt dat men in het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen zal kunnen bewonderen. Dit was de derde stranding van een lederschildpad aan onze kust, na dood aangespoelde dieren in december 1988 (Van Gompel, 1989) en september 1998 (Haelters & Kerckhof, 1999). Ook het dier van 1998 werd hoogstwaarschijnlijk gedood door een scheepsschroef. Van de dieren van 1998 en 2000 werden enkele zeepokken

Stomatolepas dermochelys Monroe & Limpus, 1979 verzameld. De zeepokken van het dier van 2000 waren merkkelijk groter dan deze van het dier van 1998.

Summary

Autumn 2000 two remarkable animals stranded on the Belgian coast. On 7 November a live hooded seal *Cystophora cristata* Erxleben, 1777 stranded at Knokke-Heist. The animal, a young female of 47 kg died a couple of hours later at the seal rehabilitation centre of National Sea Life Blankenberge. This was only the third record of a hooded seal from Belgium, after animals in March 1987 (Kruythoof, 1987) and October 1999 (Haelters & Kerckhof, 2000).

On 19 December a live leatherback turtle *Dermochelys coriacea* (Linnaeus, 1758) stranded near Oostende. The animal, a large male, measured 194 cm (total length) and weighed around 370 kg. It was alive when it stranded, but clearly in a very weak condition. It was taken to National Sea Life Blankenberge, where it died a couple of hours later. From the animal a cast was made. The autopsy revealed that a ship's propeller probably hit the animal, some days before the stranding occurred. This was only the third recorded stranding of a leatherback turtle in Belgium, after cases in December 1988 (Van Gompel, 1989) and September 1998 (Haelters & Kerckhof, 1999). Most probably also the animal of 1998 was killed by a ship's propeller. From the animals that stranded in 1998 and 2000 a number of barnacles *Stomatolepas dermochelys* Monroe & Limpus, 1979 were collected. The barnacles on the animal of 2000 were markedly larger compared to those on the animal of 1998.

Literatuur

- Haelters, J. & Kerckhof, F., 1999. Een waarneming van de lederschildpad *Dermochelys coriacea* (L.) en de eerste waarneming van *Stomatolepas dermochelys* Monroe & Limpus, 1979 aan de Belgische kust. De Strandvlo 19(1): 30-39.
- Haelters, J. & Kerckhof, F., 2000. Een dwaalgast aan onze kust: een klapmuts (*Cystophora cristata*, Erxleben, 1777) op het strand te Heist. De Strandvlo 20(1): 23-27.
- Jauniaux, T. & Coignoul, F., 2001. Les oiseaux et les mammifères marins: état de santé, écologie et écotoxicologie. Programme Duurzaam Beheer van de Noordzee, MN/DD/51, Rapport Scientifique Annuel (4).
- Kruijthoof, C., 1987. Een jonge klapmuts in de Schelde. Zoo Antwerpen, 52(4): 16.
- Van Gompel, J., 1989. Eerste waarneming aan de Belgische kust van de lederschildpad *Dermochelys coriacea* (Linnaeus, 1758). De Strandvlo 9(4): 102

**J. Britostraat 24
8200 Brugge**

**Muscarstraat 14
8400 Oostende**